

Jämtlands-
Härjedalens
Gille i
Uppsala

AVISEN Medlemsblad för Jämtlands-Härjedalens Gille 2023 nr 2

Det blir en Heimrejsa den 12–14 juli i år!

Efter den inspiration vi fick på årsmötet av ledningen för Inlandsbanan AB och med uppgifter om kostnaderna för en tredagarsresa gick styrelsen ut med en inbjudan att anmäla sig till den 23 april. Nu är vi 13 medlemmar som bestämt oss och vi ska träffas till lunch kl. 12.30 onsdagen den 12 juli på restaurang Hof på Jamtli. På torsdagen åker vi tur och retur till Hoting. Det blir cirka fem timmar på tåget med möjlighet att njuta av utsikten över fagra nejer genom Lit – Häggenås – Sikås – Ulriksfors. Under 8 till 9 timmar får vi lära känna Hoting och där innta vår lunch.

På fredagen åker vi tur och retur till Sveg den sydligaste stationen i länet. På den sträckan som tar tre timmar passerar vi inte mindre än 11 stationer med storheter och sevärigheter som Tandsbyn, Åsarna, Sörtjärn och Röjan. Uppehållet i Sveg blir drygt 6 timmar.

Vi som åker utlovar en utförlig rapport med omdömen om årets Heimrejsa. Några missade årets resa på grund av att tidpunkten inte stämde med övriga sommarplaner. Faller programmet väl ut är resan enkel att upprepa ett kommande år och då välja en annan tidpunkt t.ex. andra halvan av augusti som kanske passar bättre.

N' Mats O

Ny hemsida

Jämtland-Härjedalens Gille får en ny webbplats efter ett styrelsebeslut. Den som ska sköta den är Barbro Nilsson Garbergs, mitt uppdrag är att sätta upp en ny webb och överföra delar av den tidigare sidans innehåll till den nya. Tack för förtroendet! Till största delen är sajtens innehåll färdigt och vi har fått fin hjälp av Jan Enger. Återstår också att göra

en design som speglar den ystra stämning som verkar råda i föreningen. Jag har också lovat Barbro att hjälpa till med skötsel av sidan när det behövs.

En av förändringarna är att du direkt kommer in på en sida med inlägg när du skriver adressen jhgille.se på din dator eller mobil. Medlemmar kan skicka inlägg till Barbro på adressen publ@jhgille.se. Också bra bilder från olika evenemang är välkomna. Barbro lägger upp inlägg och bilder ifall de förtjänar det. Så välkommen med bidrag till den nya webben!

Maria Wold-Troell

Vandrare i Jämtlandsfjällen /Pixabay

Det är vi som styr och ställer i Gillet:

Ordförande Mats O Karlsson 070 517 60 16, matsokarlsson43@gmail.com

Vice ordförande Arne Sandemo, 070 399 60 36, arne.sandemo@gmail.com

Sekreterare Stefan Halvarsson 018 46 80 65, stefanhalvarsson4@gmail.com

Kassaförvaltare Bosse Häll 073 074 58 57, bosse.hall@telia.com

Karl-Eric Ericson 0702161785, karleric.ericson@gmail.com

Gillevärd Rut Helmersson 070 845 13 44, ruthelmelmersson44@gmail.com

Redaktör och hemsidesansvarig Barbro Nilsson Garbergs 070 207 89 00, barbron@gmail.com

Hemsida: www.jhgille.se e-post: info@jhgille.se Plusgiro: 39 30 09-6 Swish 123 094 13 02

Årsmötet den 12 mars 2023

Inlandsbanan stod i fokus när Gillet avhöll sitt årsmöte, efter vanligheten å Pensionisternas hus på Storgatan i Upsala. Omkring femtiotalet deltagare hade församlats för att ta del av Otto Nilssons, vd för Inlandsbanan AB, supplerad av dess marknadschef Therese Fanqvist, föredrag, som avhandlade just denna för många Gillets medlemmar så välbekanta järnvägsförbindelse. Framfördes så till elektriska ljusbilder bl.a. följande.

Inlandsbanan, byggd från Kristinehamn i Värmland till Gällivare i Lappland, omfattar i dagsläget 11 procent av Sveriges järnvägsnät. Inlandsbanan AB, ägd av 19 kommuner, täcker hela denna sträcka, varav Mora - Gällivare är 105 mil. På sist nämnda del upphörde åretruntutövad persontrafik 1992, och ersattes av bussar. Viss persontrafik förekommer, men den är säsongsbetonad, med så kallade paketresor eller temaresor, sommar och vinter. Sålunda tillämpas under tio veckor, tiden den 19 juni - den 27 augusti, daglig trafik å sträckan Mora - Gällivare.

Ett särskilt projekt är Vildmarkståget, en åttadagars charterresa en gång per år, med ånglok och gamla vagnar, till en kostnad omkring 20.000 kr per deltagare. Annat som kan erhållas är ett Inlandsbanekort, gällande två veckor med individuellt valda stopp och etapper, för ett nuvarande pris om 2.395 kr.

Inlandsbanan AB har två dotterbolag, Inlandståg AB, och Destination Inlandsbanan AB. Lokstall och kontor finns i stan. Personalen är placerad i Arvidsjaur, Storuman, Hoting, stan, Sveg och Orsa.

Inlandsbanan är i stort behov av underhåll och upprustning, inte minst p.g.a. begränsad bärighet för alltför tunga transporter. Den är inte elektrifierad (undantag: sträckan Brunflo-stan, som är gemensam med Mittbanan). Framfärdsel sker därför med diesellok. Inte heller har banan något modernt signalsystem.

Stora behov av förbättringar finns alltså. Men upprustning till högre bärighet, höjd hastighet och inte minst elektrifiering beräknas i nuläget kosta omkring 20 miljarder kr; det ter sig föga realistiskt att komma en sådan finansiering åstad. Alternativet är att utveckla persontrafiken, främst säsongsinriktade turistresor, men framförallt godstrafiken. Här finns goda utvecklingsmöjligheter, ty Inlandsbanan ansluter till Malmbanan i Gällivare, Stambanan i Storumans och Hoting, Mittbanan i stan samt Dalabanan i Mora.

Den utvecklingspotential som nu kan förutskickas ligger i utökade timmertransporter på delar av banan, så bl.a. i samarbete med en i Hogdal uppförd större timmerterminal, samt beträffande malmtransporter; i sist nämnda sammanhang kan pekas på en ny järnmalmsgruva i Kallak, Jokkmokk (om den visar sig komma till stånd som planerat, vill säga). Beträffande drivmedel, torde utsikterna att i en inte alltför avlägsen framtid att framställa vätsgas, vilken i sin tur omvandlas till el, innebärande möjlighet till eldrivna tåg även på Inlandsbanan.

I vart fall är föredragshållarna optimistiska om Inlandsbanans framtid: fem nya tåg, begagnade, har inköpts från Holland, att utöka befintlig vagnflotta.

Det intressanta föredraget uppskattades storligen av de närvarande åhörarna. Gillets orlistyrare, Mats O Karlsson väckte i samband härmed frågan om medlemmarna möjligen vore intresserade av att under sommaren 2023 företa en resa med Inlandsbanan, från Sveg - Hoting t.o.r. med mellanliggande övernattnig i stan. Det återstår att se hur pass stort intresset härför, vid en närmare undersökning, visar sig vara.

Övrigt från årsmötet att nämna: medlemmen Märta Fröberg, 100 år fyllda, deltog, och hyllades med blomster och delar av Äcke Olssons sång E Jamtlannstaus. Orlistyrarn framförde även Carl-Göran Ekerwalds dikt "En morgon en dag i Änge i Offerdal." Vidare avtackades avgående styrelseledamöterna Jan Enger och Stellan Karlsson med bl.a. varsin pava fluidum.

Utsökt skaffning i form av leverans av färdiglagade köttträtter hade tillhandahållits av gillevärden Rut Helmersson, därefter följt av hennes hemgjorda förträffliga chokladkaka till kaffet, allt storligen uppskattat.

Stefan Halvarsson

Stellan Karlsson och Jan Enger avtackas

Beslut på årsmötet 2023

Utöver det intressanta föredraget som refereras förtjänstfullt av Stefan förekom förstås även en formell del där beslut fattades. Inga överraskningar dock. Styrelsens verksamhetsberättelse och ekonomin som fanns redovisad i Avisen nr 1 godkändes utan invändningar. Den fick även ansvarsfrihet beviljad i enlighet med revisorernas förslag. Nyheten var att långvariga styrelsemedlemmarna Stellan Karlsson som haft uppdraget som bibliotekarie och Jan

Enger som varit redaktör för Avisen och ansvarat för hemsidan avgick på egen begäran. Efter dem valdes Karl-Eric Ericson och Arne Sandemo som kortfattat presenteras nedan.

Efter Jan Enger som redaktör för Avisen och hemsidesansvarig har styrelsen lyckats engagera Barbro Nilsson Garbergs som har gedigen erfarenhet från sådana arbetsuppgifter. Barbro kommer att adjungeras till styrelsen. Även henne får ni se på bild i en kortpresentation nedan.

Nya ledamöter i Styrelsen efter årsmötet 2023

Arne Sandemo född i Hoting 1958 tog studenten i Östersund 1974 fortsatta studier på universitetet i Uppsala där han blev kvar. Aktiv i Jamtamot och aktiv sångare i kvartett och av gluntar. Politiskt aktiv (M) bland annat under perioder samtida med Mats O Karlsson (S) som landstingsråd. Numera aktiv i Svenska kyrkan i Gottsunda och Uppsala pastorat samt nämndeman i tingsrätten.

Barbro Nilsson Garbergs född 1949 i Stavre, studerade på Vårdhögskolan i Umeå och kom till Uppsala som ålderdomshemsföreståndare 1973. Gick 1990 över till administration och information inom Upplandsstiftelsen där hon fortfarande har en fot kvar. Aktiv med information inom Senioruniversitetet och volontär inom Röda korset. Barbro är adjungerad till styrelsen och ansvarig för Avisen och hemsidan efter Jan Enger.

Nya medlemmar

Vi har fått följande nya medlemmar det senaste halvåret: Margareta Trogén, f. 1951, från Österåsen/Häggenås
Eva von Post, f. 1953, från stan
Bodil Gellermark, f. 1952, från Frösön
Synnöve Sundell Bergman, f. 1948, från Görvik/Hammerdal
Viktor Olofsson, f. 1991, från Vigge/Svenstavik
Inga-May Lysén, f. 1949, Ocksjön/Bräcke
Yvonne Jönsson Warnicke, f. 1957 Ocksjön/Bräcke
Arne Sandemo, f. 1958, Hoting

Karl-Eric Ericson född i Myssjö i Oviken 1938. Utbildad folkskollärare med första tjänsten i Svenstavik där en av eleverna var Stefan Halvarsson och rektor var Carl-Göran Ekerwald. Fortsatta studier till gymnasielärare i Uppsala bidrog till att han blev kvar här med lång tjänstgöring inom Nordiska Afrikainstitutet. Även Karl-Eric är "storsångare" som Arne.

Återstående möten under 2023

Notera, om ni inte redan gjort det, **surströmmingskalas den 15 september** – håll tummarna för att tillgång på förädlad strömming kommer att finnas även i år – och **förjulskaffe den 2 december**.

Betala medlemsavgiften som årsmötet fastställde till 100 kr per person. Bankgiro 39 30 09-6 eller swisha till 123 094 13 02.

Gilletts biblioteksverksamhet upphör

En ruta i ett nummer av Avisen år 2005 hade rubriken: "Jamtar och Härjedalingar! Gillet har fått en egen bibliotekarie – Eva Hjelm!" Det följdes av uppmaningen att göra ett boklån över sommaren från gilletts boklåda. Den hade utökats med tre bokpaket av författarna Carl-Göran Ekerwald, Ing-Marie Eriksson och Bodil Malmsten. Det var dåvarande ordföranden Karin Reimer Alsén som under-tecknade.

De som var med minns att Gillet vid en heimreise där man vandrade längs Pilgrimsledan hade fått som gåva ett antal böcker. Efter det växte tanken att inom Gillet samla böcker med olika anknytningar till Jämtland och Härjedalen. Bokbeståndet ökade främst genom donationer från medlemmar och det uppgår nu till 132 bokvolymmer och 4 videoband. Även inköp har gjorts när nya böcker kommit ut. Eva Hjelm minns att det fanns ett ganska stort intresse inledningsvis både att skänka böcker och att låna. Med tiden har intresset avtagit. Den vid årets årsmöte avgående bibliotekarien Stellan Karlsson rapporterade på sitt sista styrelsemöte att det nog var dags att ompröva biblioteksverksamheten. Intresset att låna är mycket lågt och knappast värt besväret att till varje sammankomst släpa med sig ett stort antal böcker som sällan hittar sin låntagare. Styrelsen har därför beslutat att biblioteket upphör som en Gillets verksamhet. Norrlands nations bibliotek erbjuds som gåva ta emot de böcker det önskar. Återstående böcker delas ut som gåva till de medlemmar

som deltar i årets återstående sammankomster. En turordning upprättas genom lottning enligt vilken medlemmarna får välja sin bok.

Vi kan naturligtvis fortsätta att i Avisen tipsa om böcker som kommer ut och som har ett intresse för oss som jamtar och härjedalingar. Och alla böcker kan lånas på folkbiblioteken i länet. Finns det inte där kan man som låntagare beställa dem och de tas hem. Jag kan börja med ett tips för er som gillar crime – Sara Strömberg som hyllats av kritikerna för sin "Sly" och "Skred". Huvudpersonen är lokalredaktören Vera Bergström för Jämtlandsposten i Järpen och Åre och där utspelas handlingen. Man känner verkligen som jämte igen både miljön och människorna.

Mats O Karlsson

Kortare långt före internet

Apropå bruket av förkortningar på nätet. Min farfar brukade berätta om en granne som (IRL) lämnade ett meddelande på köksbordet till sin son.

På lappen stod att läsa:

B a T a C t q a i 9 10a

På jämtska blir det:

Be a Thea se te qua (kon) i nietia (niotiden)

Christer Lundemo, Trosa

Vårsammankomst

Fredag 26 maj 2023 kl 18.30

Träffpunkt Storgatan 11

"Tag mig ifrån detta helvete!"

Synnöve Sundell Bergman från Görvik

berättar om sin bok med denna titel. Om Beata som tvångsvårdades i Uppsala på Asylén på Ulleråker i 45 år.

Vårbuffé, vin, öl eller alkoholfritt alternativ samt kaffe och kaka serveras till ett pris av 195 kr/person.

Anmälan senast 19 maj till Rut Helmersson, gillevard@jhgille.se eller tel. 070 845 13 44

Betala gärna i förväg till vårt plusgiro 39 30 09-6 eller swish 123 094 13 02

